

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ DUNG

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CỦA HIỆU TRƯỞNG
THEO MÔ HÌNH “TRƯỜNG HỌC THÂN THIỆN,
HỌC SINH TÍCH CỰC” Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
THÀNH PHỐ HẠ LONG, TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã ngành: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN THỊ MINH HUẾ

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan: Bản luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu chưa được công bố ở bất kỳ công trình nào. Tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn về luận văn của mình.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 10 năm 2013

Tác giả

Nguyễn Thị Dung

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành, em xin bày tỏ lòng cảm ơn các thầy cô giáo ở Khoa sau Đại học - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho em trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Đặc biệt, em xin được bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới Tiến sĩ Trần Thị Minh Huế - Người đã dành nhiều thời gian, công sức, tận tình chỉ bảo, hướng dẫn em nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Đồng thời, tôi xin chân thành cảm ơn: Các đồng chí lãnh đạo Phòng giáo dục - Đào tạo Thành phố Hạ Long, các đồng chí cán bộ, giáo viên, nhân viên và học sinh các trường THCS: Lý Tự Trọng; Bãi Cháy; Bãi Cháy 2; Nguyễn Trãi; Kim Đồng - thành phố Hạ Long tỉnh Quảng Ninh; xin chân thành cảm ơn bạn bè và người thân đã tham gia đóng góp ý kiến, cung cấp thông tin, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình điều tra, nghiên cứu.

Do thời gian và khả năng có hạn, dù bản thân đã có nhiều cố gắng song luận văn khó tránh khỏi thiếu sót, tác giả rất mong nhận được sự góp ý, phê bình, chỉ bảo của các thầy cô, các bạn đồng nghiệp và bạn đọc để luận văn được hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Dung

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
4. Đối tượng và khách thể nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
7. Các phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO MÔ HÌNH “TRƯỜNG HỌC THÂN THIỆN, HỌC SINH TÍCH CỰC” Ở TRƯỜNG THCS	5
1.1. Khái quát về lịch sử nghiên cứu vấn đề	5
1.2. Một số khái niệm công cụ	8
1.2.1. Hoạt động dạy học	8
1.2.2. Quản lý hoạt động dạy học	9
1.2.3. Trường học thân thiện - Học sinh tích cực	10
1.2.4. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học của hiệu trưởng theo mô hình THTT, HSTC	13
1.3. Một số vấn đề lý luận về mô hình THTT, HSTC	13
1.3.1. Mục tiêu	13
1.3.2. Yêu cầu	14
1.3.3. Nội dung	14

1.4. Hoạt động dạy học theo mô hình THPT, HSTC ở trường THCS	16
1.4.1. Mục tiêu dạy học theo mô hình THPT, HSTC	16
1.4.2. Nội dung dạy học theo mô hình THPT, HSTC	17
1.4.3. Phương pháp, phương tiện DH theo mô hình THPT, HSTC	17
1.4.3.1. Phương pháp	17
1.4.3.2. Phương tiện.....	18
1.4.4. Hình thức tổ chức dạy học.....	19
1.4.5. Người dạy và người học	20
1.4.6. Kiểm tra, đánh giá.....	20
1.5. Quản lý hoạt động dạy học của hiệu trưởng theo mô THPT, HSTC ở trường THCS..	21
1.5.1. Chức năng, nhiệm vụ của hiệu trưởng trường THCS trong quản lý HĐDH theo mô hình THPT, HSTC	21
1.5.1.1. Nhiệm vụ, quyền hạn của người hiệu trưởng trường THCS	21
1.5.1.2. Chức năng quản lý HĐDH của hiệu trưởng theo mô hình THPT, HSTC ở trường THCS	22
1.5.2. Một số nội dung quản lý hoạt động dạy học theo mô hình THPT, HSTC	24
1.5.2.1. Xây dựng kế hoạch dạy học theo mô hình THPT, HSTC	24
1.5.2.2. Quản lý hoạt động dạy của GV.....	25
1.5.2.3. Quản lý hoạt động học của HS	26
1.5.2.4. Quản lý cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho dạy học.....	26
1.5.2.5. Quản lý việc kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học.....	27
1.5.3. Phương tiện quản lý của hiệu trưởng theo mô hình THPT, HSTC	27
1.5.3.1. Thể chế và quy định GD&ĐT	27
1.5.3.2. Bộ máy tổ chức và nguồn nhân lực	28
1.5.3.3. Nguồn tài lực và vật lực.....	28
1.5.3.4. Hệ thống thông tin và môi trường	28
1.5.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý hoạt động dạy học của hiệu trưởng theo mô hình THPT, HSTC	28
1.5.4.1. Những yếu tố bên trong nhà trường.....	28
1.5.4.2. Những yếu tố bên ngoài nhà trường	30

Kết luận chương 1	31
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC THEO MÔ HÌNH “TRƯỜNG HỌC THÂN THIỆN, HỌC SINH TÍCH CỰC” Ở TRƯỜNG THCS THÀNH PHỐ HẠ LONG, TỈNH QUẢNG NINH .	32
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	32
2.1.2. Mục tiêu khảo sát.....	32
2.1.2. Nội dung khảo sát	32
2.1.3. Khách thể khảo sát.....	32
2.1.3.1. Khái quát về công tác giáo dục và việc thực hiện phong trào xây dựng THTT, HSTC ở các trường THCS TP Hạ Long, Tỉnh Quảng Ninh	32
2.1.3.2. Số lượng và thành phần khảo sát.....	36
2.1.4. Phương pháp khảo sát và cách xử lý số liệu.....	36
2.2. Thực trạng hoạt động dạy học theo mô hình THTT, HSTC ở một số trường THCS thuộc TP Hạ Long, Tỉnh Quảng Ninh.....	37
2.2.1. Thực trạng về hoạt động dạy học của GV	37
2.2.1.1. Thực trạng thực hiện mục tiêu DH của GV theo mô hình THTT, HSTC	37
2.2.1.2. Thực trạng thực hiện nội dung DH của GV theo mô hình THTT, HSTC.....	39
2.2.1.3. Thực trạng áp dụng PPDH, kỹ thuật DH theo mô hình THTT, HSTC	42
2.2.1.4. Thực trạng thực hiện tổ chức các hình thức DH của GV	44
2.2.1.5. Thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá hoạt động học tập của HS	44
2.2.2. Thực trạng về hoạt động học của HS.....	47
2.2.2.1. Thực trạng việc xác định mục đích, động cơ học tập của HS	47
2.2.2.2. Thực trạng về phương pháp học tập của HS	47
2.3. Thực trạng công tác quản lý hoạt động dạy học của hiệu trưởng theo mô hình THTT, HSTC	49
2.3.1. Thực trạng công tác xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động DH của hiệu trưởng theo mô hình THTT, HSTC	49
2.3.2. Thực trạng công tác quản lý hoạt động DH của giáo viên theo mô hình THTT, HSTC	52
2.3.2.1. Thực trạng công tác bồi dưỡng năng lực tổ chức HĐDH theo mô hình THTT, HSTC.....	52
2.3.2.2. Thực trạng công tác quản lý hoạt động dạy của GV theo mô hình THTT, HSTC.....	55

2.3.3. Thực trạng công tác quản lý hoạt động học của HS theo mô hình THPT, HSTC...	59
2.3.4. Thực trạng quản lý việc sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học	61
2.4. Đánh giá chung về khảo sát thực trạng.....	64
2.4.1. Ưu điểm	64
2.4.2. Tồn tại, hạn chế.....	65
2.4.3. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế.....	65
Kết luận chương 2.....	67
Chương 3: MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CỦA HIỆU TRƯỞNG THEO MÔ HÌNH “TRƯỜNG HỌC THÂN THIỆN, HỌC SINH TÍCH CỰC” Ở TRƯỜNG THCS TP HẠ LONG, TỈNH QUẢNG NINH....	68
3.1. Những nguyên tắc đề xuất biện pháp	68
3.1.1. Đảm bảo tính mục tiêu của hoạt động dạy học và mục tiêu của phong trào: Xây dựng THPT, HSTC	68
3.1.2. Đảm bảo tính kế thừa và phát triển của các biện pháp	68
3.1.3. Đảm bảo tính thực tiễn của các biện pháp.....	69
3.1.4. Đảm bảo tính khả thi của các biện pháp.....	69
3.1.5. Đảm bảo tính thống nhất và đồng bộ.....	69
3.2. Đề xuất một số biện pháp quản lý HĐDH của hiệu trưởng theo mô hình THPT, HSTC ở trường THCS TP Hạ Long, Tỉnh Quảng Ninh	69
3.2.1. Chỉ đạo hiệu quả xây dựng kế hoạch DH theo mô hình THPT, HSTC	69
3.2.1.1. Mục tiêu của biện pháp.....	69
3.2.1.2. Nội dung và cách thực hiện	70
3.2.1.3. Điều kiện thực hiện.....	72
3.2.2. Bồi dưỡng năng lực DH theo mô hình THPT, HSTC.....	72
3.2.2.1. Mục tiêu của biện pháp.....	72
3.2.2.2. Nội dung và cách thực hiện	72
3.2.2.3. Điều kiện thực hiện biện pháp.....	76
3.2.3. Tăng cường quản lý hoạt động dạy học theo hướng đổi mới phương pháp DH	77
3.2.3.1. Mục tiêu của biện pháp.....	77
3.2.3.3. Điều kiện thực hiện.....	82
3.2.4. Tăng cường các yếu tố tạo động lực cho GV và HS thực hiện hiệu quả hoạt động dạy và học theo mô hình THPT, HSTC	82
3.2.4.1. Mục tiêu của biện pháp.....	82

3.2.4.2. Nội dung và cách thực hiện	82
3.2.4.3. Điều kiện thực hiện.....	86
3.2.5. Tăng cường cơ sở vật chất cho công tác dạy học theo mô hình THPT, HSTC	86
3.2.5.1. Mục tiêu của biện pháp.....	86
3.2.5.2. Nội dung và cách thức thực hiện	86
3.2.5.3. Điều kiện thực hiện.....	89
3.2.6. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá.....	89
3.2.6.1. Mục tiêu của biện pháp.....	89
3.2.6.2. Nội dung và cách thức thực hiện	90
3.2.6.3. Điều kiện thực hiện biện pháp	93
3.3. Môi quan hệ của các biện pháp.....	93
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp	94
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	94
3.4.2. Nội dung khảo nghiệm.....	95
3.4.3. PP khảo nghiệm	95
3.4.4. Đối tượng khảo nghiệm	95
3.4.5. Kết quả khảo nghiệm	95
Kết luận chương 3	98
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	99
1. Kết luận.....	99
2. Khuyến nghị.....	101
TÀI LIỆU THAM KHẢO	104
PHỤ LỤC	

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

CB	Cán bộ
CBQL	Cán bộ quản lý
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
CSVČ	Cơ sở vật chất
GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
GV	Giáo viên
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
HS	Học sinh
PPDH	Phương pháp dạy học
PTDH	Phương tiện dạy học
QLGD	Quản lý giáo dục
SGK	Sách giáo khoa
SL	Số lượng
THCS	Trung học cơ sở
THTT, HSTC	Trường học thân thiện, học sinh tích cực
TP	Thành phố
TS	Tổng số
TT	Thứ tự
UBND	Ủy ban nhân dân
XH	Xã hội

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Thống kê số lượng GV giỏi và chiến sỹ thi đua các cấp (2007 - 2012)..	33
Bảng 2.2. Chất lượng 2 mặt GD ở các trường THCS TP Hạ Long (2008 - 2013).....	34
Bảng 2.3. Thống kê số HS giỏi các trường THCS TP Hạ Long (2008 - 2013).....	34
Bảng 2.4. Tổng hợp đánh giá của CBQL và GV về thực trạng thực hiện mục tiêu DH theo mô hình THPT, HSTC.....	38
Bảng 2.5. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng thực hiện nội dung DH theo mô hình THPT, HSTC	40
Bảng 2.6. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng áp dụng PPDH, KTDH theo mô hình THPT, HSTC	43
Bảng 2.7. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng sử dụng hình thức tổ chức DH của GV theo mô hình THPT, HSTC	45
Bảng 2.8. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS.....	46
Bảng 2.9. Thực trạng về phương pháp học của HS ở một số trường THCS TP Hạ Long	48
Bảng 2.10. Mức độ đáp ứng của kế hoạch quản lý HĐDH của hiệu trưởng theo mô hình THPT, HSTC	50
Bảng 2.11. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng công tác bồi dưỡng năng lực tổ chức HĐDH theo mô hình THPT, HSTC ở trường THCS TP Hạ Long, Tỉnh Quảng Ninh	53
Bảng 2.12. Đánh giá của CBQL và GV về biện pháp quản lý hoạt động giảng dạy theo mô hình THPT, HSTC	56
Bảng 2.13. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng quản lý hoạt động học theo mô hình THPT, HSTC	60
Bảng 2.14. Đánh giá của CBQL và GV về thực trạng quản lý, sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học	63
Bảng 3.1. Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp đề xuất	96